

Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының «Бейімбет Майлин
ауданы білім бөлімінің Сапар Ерғалиев атындағы жалпы білім беретін
мектебі» КММ

«Жастар» дебат клубы

ТҮСІНІК ХАТ

«Дебат қозғалысы – жаңа заман талабы» - білім беру бағдарламасы білімнің гуманитарлық жүйесін нақты көздейтін жаңа бағыттағы үйірме. Оқушылар мен ұстаздарды да пікір-сайыстарға араластыруға, өз бетімен ізденуге, білім алу және жалпы шығармашылық белсенділігін арттыруға көзделген. Пікір-сайыстарға дайындық барысында оқушылар белгілі – бір тақырып бойынша мәлімет жинастырып, оларды қарама – қарсы бағыттарды қолдайтын екі түрлі позицияға арналған жоспарға топтастырылады. Жас пікірсайысшылар ең танымал және көп таралған АПФ (Американдық Парламенттік Форматы) форматында ойнайды. Олар жақтау және даттау топтарының кейстері. Осының нәтижесінде оқушылар кез-келген мәселеге біржақты көзқараста болудан арылып, терең, сын тұрғысынан оқушыларды, сонымен қатар парламент мүшелерін (класс оқушыларын) бөлудің әртүрлі жолдарын қарастыруға болады. Мысалы: психологиялық тренинг, сергіту, ойын элементтері арқылы, екінші СТО элементі жуан, жіңішке стратегиясы арқылы сұрақ жетегімен бөлуге болады. Жалпы пікір- талас, талқылау, дискуссия, диалог, бір мәселені көпшіліктің талқысына салу ақиқатқа жетудің ең кең тараған және оң нәтиже бере алатын формасы болып табылады. Алайда бұның да өз қыр-сырлары көп. Ең алдымен ол пікір-сайыстыратын мәселенің күрделілігі, кез-келген мәселе бойынша біріміз ақиқат деп білетін нәрсе басқаға мүлде олай емес.

Пікір – талас барысында адамдар ортақ мәселе жайлы өз пікірлерін ортаға салады, олардың әр түрлі болуы заңды, пікір сайыстар арқылы тараптар ой бөлуге, өз көзқарастарының кемшіліктерін ашып, оларды ұштауға, кемелдендіруге мүмкіндік алады. Қысқасы, ақиқаттың ең озық таразысы көзқарастар бәсекесі. Пікір-сайыс логикалық, психологиялық, адамгершілік және көптеген басқа аспектілерді қамтиды. Үлкен додалар өткізіп, оқушылардың лидерлерін анықтауға тигізер септігі бар.

Өзіндік көзқарасы бар, айналаны сыни тұрғыдан барлап, бағалайтын, шешім шығаруда өзгенің ойын таразылап, өз ойын өткізуге сенімді тұлға қалыптасуына септігі тиеді. Әртүрлі саладағы ғылымның теориясы мен практикасына терең бойлау былай тұрсын, оның тарихы, маңыздылығы, өміршеңдігі, пайдасы мен зиянында таразылай алатын дәрежеге жеткізеді. Білім беру бағдарламасының жан-жақты, тереңдетілген жайын ашады..

Пікір-сайыс әдеттегі пән олимпиадалары секілді. Жүйемен өткізілетін әр түрлі деңгейдегі пікір-сайыс бәсекелері арқылы жүзеге асыруға болады.

Олимпиадаларда оқушылар тек бір пән бойынша ғана білімдерін көрсете алса, пікір – сайыстарда олар жан – жақты, әр түрлі салалардағы білімдерін көрсетіп, жетілдіре алады. Пікір – сайыстардың әдеттегі олимпиадалардан айырмашылығы да, артықшылығы да осында. Үйірме оқушының тұлға, азамат ретіне жетілуіне, білім алуға деген қызығушылығының артуына зор ықпал етуі сөзсіз. Сонымен бірге пікір – сайыс бағдарламасы жаңа орта білім беру жүйесінің идеяларымен толық үйлеседі деуге де негіз бар.

Мақсаты:

Заман талабының сұранысына саласы жетік, адами құндылықты жанына серік еткен, айналасына сын көзбен қарап, қоғамдық өмірге белсене араласатын жастардың жаңа буынын қалыптастыру. Мектеп оқушыларын үйірмеге тарту. Мектепшілік пікірсайыс турнирлерін ұйымдастыру, үздіктерді анықтап, ынталандыру. Мектеп намысын қорғайтын үздік оқушыларды анықтау. Мектеп оқушыларын мектепаралық, қалалық, облыстық, республикалық, халықаралық пікірсайыс турнирлеріне қатыстыру, тәжірибе алмасу арқылы үздік нәтижелерге қол жеткізу.

Міндеттері:

- Оқушылардың шығармашылық қабілеттерінің айқындалуына мүмкіндік беру;
- Шешендік өнер және жұрт алдында сөйлеу мәдениеті қалыптасқан талантты жастарды анықтау;
- Мектеп оқушылары арасында пікір-сайыстың деңгейін көтеру;
- Мектеп оқушыларының сын тұрғысынан ойлауын дамыту;

- Өз Отаны Қазақстан, оның басты құндылықтарын құрмет тұтып, мақтаныш сезімдерін қалыптастыру;
- Оқушылардың жауапкершілігінің және танымдық қабілеттерін түрлі пікірталастар арқылы ортаға салу;
- Оқушыларды коммуникативтілікке, сөйлеу мәдениетіне, сөз өнеріне, тұжырымды ойын дәлелдей білуге баулу;
- Оқушының өзін – өзі тәрбиелеуіне, өзін жіне өзгені бағалай білуге үйрету;
- Сұлулықты түсіне білуге, өз Отанына, атамекеніне деген патриотымыз.
- Білікті, оқу – тәрбие беру;
- Мектептің үздік оқушыларын анықтап, аудандық, қалалық, облыстық, республикалық, халықаралық пікірсайыс турнирлеріне қатыстыру.

Күтілетін нәтиже:

- Мектеп оқушыларының бос уақытын тиімді пайдалану;
- Пікірсайыс арқылы белсенді азаматтық позициясы бар, жаңарған қоғамның жаңа азаматтары тәрбиеленеді.
- Басқа адамдардың көзқарастарымен санаса алатын озық ойлы азаматтардың қатарын көбейту;
- Оқушылардың өз бетімен білім алуға, ізденуге дағдыландырады;
- Оқушылардың бір-бірімен тығыз қарым-қатынас жасауларына, пікір алмасуына, қарым-қатынас диалогін орнатуға мүмкіндік туғызады.
- Саяси сана сезімі, қоғамға көзқарасы ерекшеленеді
- Оқулық арқылы берілетін әдеби құндылықты терең меңгереді.
- БАҚ құралдарын, кітапхана оқулықтарынан қажетті мәліметті ала алады.
- Жұрт алдындағы сайыстарға еркін қатысады.
- Заман талабына сай туындаған жастардың өзекті мәселерін талқылап оның шешілу жолында үздік ұсыныстар дайындау.

Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының
«Бейімбет Майлин ауданы білім бөлімінің
Сапар Ерғалиев атындағы жалпы білім беретін мектебі» КММ – сі бойынша
«Үшқыр ой алаңы» дебаттық қозғалысын жүзеге асыру жөніндегі 2024 – 2025 оқу жылына
арналған
«Жастар» дебат клубының жоспары

№	Жұмыс мазмұны	Мерзімі	Жауапты
1	Жаңадан қосылған клуб мүшелерін дебат ережелерімен таныстыру.	қыркүйек	Джаксылыкова Р.Д.
2	Американдық Парламенттік формат туралы түсінік беру. Дебат клубының отырсы.		Джаксылыкова Р.Д.
3	Клуб мүшелері арасында «Диалог жүргізу мәдениеті» және «Дебат жүргізудің негізгі ережелері, элементтері, техникасы және дебаттың негізгі форматтары» тақырыбы бойынша әңгіме өткізу.		Джаксылыкова Р.Д.
4	Ұстаздар мерекесіне орай, Б.П. «Әлеуметтік желіде отырып жастар не ұтады?» тақырыбы бойынша дебат өткізу.	қазан	Джаксылыкова Р.Д.
5	«Білім сапасын арттырудың тиімді механизімін ұсынады» тақырыбы бойынша дебат өткізу.	қараша	Джаксылыкова Р.Д.
	«Біз СПИД - ке қарсымыз!» атты тақырыпта дебат ойыны.	желтоқсан	Джаксылыкова Р.Д.
6	«Нашақорлық – қоғам дерті» атты тақырыпта дебат ойыны.	қаңтар	Джаксылыкова Р.Д.
7	«Сыбайлас жемқорлық - ғасыр дерті» атты тақырыпта дебат ойыны	ақпан	Джаксылыкова Р.Д.
8	«Қазақ салт-дәстүрлері жойылып барады деп есептейді» тақырыбы бойынша дебат өткізу.	наурыз	Джаксылыкова Р.Д.
9	«Елімізде балалар құқығы жақсы қорғалған деп есептейді» тақырыбы бойынша дебат өткізу.	сәуір	Джаксылыкова Р.Д.
10	«Қазақстанның жастары қаншалықты патриот?» атты тақырыпта дебат ойыны	мамыр	Джаксылыкова Р.Д.
11	«Үздік топ» жылдық қорытындылау		Джаксылыкова Р.Д.
12	Қалалық, аудандық, облыстық дебат клубтарымен, орталықтарымен шығармашылық байланыста болу.	маусым	Үнемі
13	Қалалық, аудандық, облыстық, аймақтық дебат турнирлеріне қатысу		Жоспар бойынша

**Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының
«Бейімбет Майлин ауданы білім бөлімінің Сапар Ерғалиев атындағы жалпы білім
беретін мектебі» КММ**

«Ұшқыр ой алаңы» «Жастар» атты дебаттық клубы мүшелері:

5 – сынып оқушылары:

1. Берік Нұрнияз
2. Ноянов Жаныбек

6 – сынып оқушылары:

1. Берік Айару
2. Саукен Айару
3. Ғабдолла Әлия

8 – сынып оқушылары:

1. Сансызбай Нұрайым
2. Мұхамбетова Бану
3. Адилова Ұлжан
4. Тұңғышбай Нұрсая

9 – сынып оқушысы

1. Джуманиязова Айткүл